

فهرست مطالب

۱۵	دیباچه دکتر محقق داماد.....
۱۷	پیشگفتار.....
۱۹	مقدمه.....
۲۷	بخش اول: مفاهیم، مبانی، تاریخچه.....
۳۰	فصل اول: مسؤولیت مدنی.....
۳۰	مبحث اول: مفهوم و قلمرو مسؤولیت مدنی.....
۳۰	گفتار اول: مفهوم مسؤولیت مدنی.....
۳۱	گفتار دوم: قلمرو مسؤولیت مدنی.....
۳۱	بند اول: مسؤولیت قراردادی.....
۳۲	بند دوم: مسؤولیت خارج از قرارداد.....
۳۲	بند سوم: تمییز مسؤولیت.....
۳۲	مبحث سوم: مبانی مسؤولیت مدنی.....
۳۳	گفتار اول: مبانی مسؤولیت مدنی در فقه.....
۳۳	بند اول: قاعده لاضرر.....
۳۳	بند دوم: قاعده اتلاف.....
۳۴	بند سوم: تسبیب.....
۳۴	گفتار دوم: مبانی مسؤولیت در حقوق غرب.....
۳۴	بند اول: نظریه تقصیر.....
۳۵	بند دوم: نظریه ایجاد خطر.....
۳۵	مبحث چهارم: ارکان مسؤولیت مدنی.....
۳۵	گفتار اول: وجود ضرر.....
۳۶	گفتار دوم: فعل زیان بار.....
۳۶	گفتار سوم: رابطه سببیت.....
۳۷	مبحث پنجم: آثار مسؤولیت مدنی.....
۳۸	جمع بندی.....
۳۹	فصل دوم: بیمه.....
۳۹	مبحث اول: زمینه پیدایش و تاریخچه بیمه.....

۳۹	گفتار اول: زمینه پیدایش بیمه
۴۱	گفتار دوم: تاریخچه بیمه
۴۱	بند اول: تاریخچه بیمه در دنیا
۴۴	بند دوم: سابقه بیمه در اسلام
۴۶	بند سوم: تاریخچه بیمه در ایران و جایگاه قانونی آن
۴۶	الف - تاریخچه بیمه در ایران
۵۰	ب - جایگاه قانونی بیمه در حقوق ایران
۵۱	مبحث دوم: تعریف بیمه، عناصر آن، نوع پیمان و مختصات آن
۵۱	گفتار اول: تعریف بیمه
۵۲	گفتار دوم: عناصر تشکیل دهنده بیمه
۵۲	بند اول: خطر
۵۳	بند دوم: حق بیمه
۵۳	بند سوم: خسارت
۵۳	گفتار سوم: نوع پیمان بیمه
۵۴	بند اول: وجود یا عدم وجود تفاوت میان عقد و قرارداد
۵۵	بند دوم: وجه افتراق میان عنوان عقد و قرارداد
۵۶	بند سوم: عقد یا قرارداد بودن بیمه
۵۷	گفتار چهارم: مختصات حقوقی عقد بیمه
۵۸	بند اول: لزوم عقد بیمه
۶۰	بند دوم: الحاقی بودن عقد بیمه
۶۰	بند سوم: احتمالی بودن عقد بیمه
۶۱	بند چهارم: معاوضی بودن عقد بیمه
۶۱	مبحث سوم: انواع بیمه
۶۱	گفتار اول: بیمه های تعاونی
۶۱	گفتار دوم: بیمه های اجتماعی
۶۲	گفتار سوم: بیمه های بازرگانی
۶۲	بند اول: بیمه های اشخاص
۶۲	بند دوم: بیمه های خسارات
۶۳	الف - بیمه های اموال
۶۳	ب - بیمه های مسؤلیت
۶۴	مبحث چهارم: اصول حاکم بر انواع بیمه ها

فهرست مطالب □ ۷

گفتار اول: اصل حسن نیت.....	۶۴
گفتار دوم: اصل غرامت.....	۶۴
گفتار سوم: قاعده نفع بیمه ای.....	۶۵
گفتار چهارم: قاعده جانشینی یا حق مراجعه بیمه گر به مسئول حادثه.....	۶۵
جمع بندی.....	۶۶
فصل سوم: بیمه مسئولیت مدنی.....	۶۷
مبحث اول: تعریف و موضوع بیمه مسئولیت مدنی.....	۶۷
گفتار اول: تعریف بیمه مسئولیت مدنی.....	۶۷
گفتار دوم: موضوع بیمه مسئولیت مدنی.....	۶۸
مبحث دوم: شرایط اساسی صحت عقد بیمه مسئولیت مدنی.....	۶۹
گفتار اول: خطر قابل بیمه.....	۶۹
گفتار دوم: لزوم تعیین برخی موارد در بیمه مسئولیت.....	۷۱
مبحث سوم: وجه افتراق بیمه مسئولیت مدنی از سایر بیمه ها.....	۷۱
گفتار اول: بیمه مسئولیت و بیمه اموال.....	۷۲
گفتار دوم: بیمه مسئولیت و بیمه اعتباری.....	۷۲
گفتار سوم: بیمه مسئولیت و بیمه حوادث.....	۷۳
مبحث چهارم: مزایای بیمه مسئولیت مدنی.....	۷۳
گفتار اول: عدم نیاز زیان دیده به مراجعه به دادگاه.....	۷۳
گفتار دوم: عدم برخورد با اعسار مسئول حادثه.....	۷۴
مبحث پنجم: انواع بیمه های مسئولیت.....	۷۴
گفتار اول: انواع تقسیم بندی بیمه های مسئولیت.....	۷۴
بند اول: بیمه مسئولیت با موضوع معین و نامعین.....	۷۵
بند دوم: بیمه اجباری و اختیاری.....	۷۵
بند سوم: بیمه مسئولیت قراردادی و قهری.....	۷۶
گفتار دوم: مهم ترین رشته های بیمه مسئولیت.....	۷۶
بند اول: بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه.....	۷۶
بند دوم: بیمه مسئولیت مدنی کارفرمایان.....	۷۸
بند سوم: بیمه مسئولیت مدنی دولت، کارمندان دولت و شهرداری ها.....	۷۸
بند چهارم: بیمه مسئولیت نگهبانان مسلح بانک ها و گارد صنعت نفت.....	۷۹

دریائی.....	۷۹
بند هشتم: بیمه مسؤولیت مدنی شکارچیان.....	۸۰
بند هفتم: بیمه مسؤولیت مدنی ناشی از حوادث تحصیلی.....	۸۰
بند هشتم: بیمه مسؤولیت مدنی پزشکان - جراحان - داروسازان و مدیران مراکز درمانی.....	۸۰
بند نهم: بیمه مسؤولیت مدنی آرشیوتکت‌ها و مقاطعه‌کاران.....	۸۱
بند دهم: بیمه مسؤولیت مدنی هتل‌داران، صاحبان کافه و رستوران و متصدیان تئاتر و سینما.....	۸۱
بند یازدهم: بیمه مسؤولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی.....	۸۱
بند دوازدهم: بیمه مسؤولیت مدنی ناشی از آتش‌سوزی.....	۸۲
الف - مسؤولیت مدنی مستأجر در مقابل مالک.....	۸۲
ب - مسؤولیت مدنی مالک در مقابل مستأجر.....	۸۲
ج - مسؤولیت مدنی همسایه در مقابل همسایه.....	۸۲
گفتار سوم: موارد بیمه‌های اجباری مسؤولیت مدنی و نقش آن در جبران انواع خسارات و حمایت از زیان دیده.....	۸۳
بند اول: موارد بیمه‌های اجباری مسؤولیت مدنی.....	۸۳
بند دوم: نقش بیمه‌های اجباری مسؤولیت مدنی در جبران انواع خسارات.....	۸۳
الف - نقش بیمه در جبران خسارت های مادی.....	۸۳
ب - نقش بیمه در جبران خسارت های ناشی از منافع ممکن الحصول.....	۸۴
ج - نقش بیمه در جبران خسارت های جسمانی.....	۸۴
د - نقش بیمه در ترمیم خسارت های معنوی.....	۸۴
بند سوم: نقش بیمه اجباری مسؤولیت مدنی در حمایت از مسؤل حادثه.....	۸۵
الف - امکان بقاء حیات اقتصادی.....	۸۵
ب - حمایت از سرمایه‌گذاری و اشتغال.....	۸۷
ج - حمایت از امنیت شغلی.....	۸۷
جمع بندی.....	۸۸
فصل چهارم: مسؤولیت مدنی و بیمه آن در حقوق انگلیس.....	۸۹
مبحث اول: مسؤولیت مدنی و مبانی آن در حقوق انگلیس.....	۸۹
گفتار اول: تقصیر.....	۹۲
بند اول: تکلیف رعایت احتیاط.....	۹۳

فهرست مطالب □ ۹

- بند دوم: نقض تکلیف ۹۴
- بند سوم: ورود خسارت ۹۵
- بند چهارم: قابلیت پیش بینی و خسارت مستقیم ۹۵
- گفتار دوم: قرض یا عاریه اموال ۹۶
- مبحث دوم: بیمه مسئولیت مدنی در حقوق انگلیس ۹۷
- گفتار اول: تاریخچه و تعریف بیمه مسئولیت در انگلیس ۹۷
- بند اول: تاریخچه بیمه مسئولیت مدنی در انگلیس ۹۷
- بند دوم: تعریف بیمه مسئولیت در حقوق انگلیس ۹۸
- گفتار دوم: بیمه مسئولیت مدنی اجباری و اختیاری ۹۹
- بند اول: موارد بیمه اجباری و ضمانت اجرای عدم اخذ آن ۹۹
- الف- موارد بیمه اجباری ۱۰۰
- ب- ضمانت اجرای عدم اخذ بیمه اجباری ۱۰۲
- بند دوم: موارد بیمه اختیاری و تبعات عدم اخذ آن ۱۰۴
- الف- موارد بیمه اختیاری ۱۰۴
- ب- عدم اخذ بیمه در موارد اختیاری ۱۰۵
- گفتار سوم: بررسی برخی رشته های بیمه مسئولیت ۱۰۷
- بند اول: بیمه مسئولیت وسایل نقلیه ۱۰۷
- الف- ریسک های تحت پوشش بیمه مسئولیت وسایل نقلیه ۱۰۹
- ب- ریسک های خارج از پوشش بیمه مسئولیت وسایل نقلیه ۱۱۰
- بند دوم: بیمه مسئولیت کارفرما در مقابل کارگر ۱۱۱
- الف- مسئولیت های ناشی از روابط کاری در حقوق انگلستان ۱۱۳
- ب- پوشش بیمه ای مسئولیت کارفرما در قبال کارگر ۱۲۳
- ج- مقایسه قانون مسئولیت کارفرما و قانون عبور و مرور جاده ای ۱۲۵
- بند سوم: بیمه مسئولیت عمومی و مسئولیت ناشی از تولید کالا ۱۲۶
- بند چهارم: بیمه مسئولیت مدیران و مسئولان اجرایی ۱۲۷
- بند پنجم: بیمه مسئولیت حرفه ای ۱۲۸
- جمع بندی ۱۲۹
- بخش دوم: ماهیت و آثار بیمه مسئولیت مدنی ۱۳۱**
- فصل اول: ماهیت بیمه مسئولیت مدنی ۱۳۴
- مبحث اول: ماهیت فقهی قرارداد بیمه مسئولیت مدنی ۱۳۵
- گفتار اول: ادله قائلین به حرمت و بطلان بیمه ۱۳۶

- بند اول: بیمه جزو عقود معین نیست ۱۳۶
- بند دوم: تعهد بیمه گر ضمان ما لم یجب است ۱۳۷
- بند سوم: بیمه و معامله غرری ۱۴۲
- بند چهارم: بیمه و ایراد جهل به عوضین ۱۴۴
- بند پنجم: بیمه و تعلیق در عقد ۱۴۶
- بند ششم: بیمه و قمار ۱۴۷
- بند هفتم: بیمه و بیع معدوم ۱۴۸
- بند هشتم: بیمه و بیع کالی به کالی ۱۴۹
- گفتار دوم: موافقین صحت قرارداد بیمه ۱۵۰
- بند اول: بیمه و عقد مضاربه ۱۵۰
- بند دوم: بیمه و ضمان ۱۵۱
- بند سوم: بیمه و هبه ۱۵۲
- بند چهارم: بیمه و صلح ۱۵۴
- بند پنجم: بیمه و جعاله ۱۵۴
- بند ششم: بیمه و شرکت ۱۵۵
- بند هفتم: بیمه و ودیعه ۱۵۵
- بند هشتم: بیمه و قرض ۱۵۶
- گفتار سوم: طرفداران تفکیک در صحت و بطلان انواع بیمه ۱۵۶
- بند اول: بیمه مسئولیت و ضمان جریره ۱۵۷
- بند دوم: بیمه مسئولیت و نظام عاقله ۱۵۸
- گفتار چهارم: بیمه در تطبیق با ادله ۱۵۹
- بند اول: عمومات و اطلاقات ادله ۱۵۹
- بند دوم: عقلایی بودن عقد بیمه ۱۶۰
- بند سوم: بیمه و اصل صحت ۱۶۱
- بند چهارم: بیمه و اصل اباحه ۱۶۲
- مبحث دوم: ماهیت بیمه مسئولیت مدنی در حقوق ایران ۱۶۲
- گفتار اول: ساز و کار و عملکرد بیمه اجباری مسئولیت حوادث رانندگی ۱۶۳
- بند اول: مبنای حقوقی مسئولیت ناشی از حوادث رانندگی ۱۶۴
- الف- فرض تقصیر ۱۶۵
- ب- تخلف از تعهد مربوط به حفاظت وسیله نقلیه ۱۶۶
- ج- مسئولیت بدون تقصیر بر مبنای نظریه ایجاد خطر ۱۶۶

۱۶۷	د- اماره مسئولیت
۱۶۷	و- تضمین حق و استفاده از بیمه
۱۷۲	بند دوم: مفهوم دارنده
۱۷۳	بند سوم: مفهوم شخص ثالث
۱۷۵	بند چهارم: خسارات قابل مطالبه
۱۷۶	بند پنجم: حوادث وسایل نقلیه
۱۷۸	بند ششم: صندوق تأمین خسارت های بدنی
۱۷۹	گفتار دوم: نظریات پیرامون ماهیت بیمه اجباری مسئولیت حوادث رانندگی
۱۷۹	بند اول: بیمه مسئولیت و نظریه تعهد به نفع شخص ثالث
۱۷۹	الف- مفهوم و مبانی نظریه تعهد به نفع شخص ثالث
	ب- توجیه ماهیت حقوقی بیمه مسئولیت مدنی بر مبنای تعهد به نفع شخص ثالث
۱۸۲	ج- ایرادات وارد بر توجیه ماهیت حقوقی بیمه مسئولیت بر مبنای نظریه تعهد به نفع شخص ثالث
۱۸۵	بند دوم: تعهد به پرداخت خسارات منتسب به بیمه گذار
۱۹۰	بند سوم: ماهیت دوگانه
۱۹۳	مبحث سوم: ماهیت حقوقی بیمه مسئولیت مدنی در حقوق انگلیس
۱۹۵	گفتار اول: تقسیم بندی قراردادها
۱۹۶	گفتار دوم: پیدایش نظریه اثر نسبی قرارداد
۱۹۹	بند اول: استثنای اصل اثر نسبی قرارداد
۲۰۰	الف- نمایندگی
۲۰۰	ب- واگذاری
۲۰۰	ج- تراست تعهدات
۲۰۱	د- قوانین موضوعه راجع به اقسام مختلف بیمه
۲۰۲	گفتار سوم: بازنگری در نظریه اثر نسبی قرارداد
۲۰۲	بند اول: دلایل بازنگری اصل اثر نسبی قرارداد
۲۰۳	بند دوم: دلایل مخالفان بازنگری نظریه اثر نسبی قرارداد
۲۰۳	بند سوم: شیوه بازنگری در نظریه اثر نسبی قرارداد
	گفتار چهارم: طرفین قرارداد و شخص ثالث بر اساس قانون حقوق قراردادی اشخاص ثالث مصوب ۱۹۹۹
۲۰۵	بند اول: تعریف طرفین قرارداد و شخص ثالث

- بند دوم: جایگاه شخص ثالث در قرارداد..... ۲۰۶
- الف-عدم تأثیر اراده شخص ثالث در انعقاد قرارداد..... ۲۰۶
- ب-لزوم تعیین شخص ثالث در قرارداد..... ۲۰۶
- ج-عدم وجود شخص ثالث..... ۲۰۶
- جمع بندی..... ۲۰۷
- فصل دوم: آثار بیمه مسئولیت مدنی..... ۲۱۱
- مبحث اول: آثار متقابل بیمه و مسئولیت مدنی بر یکدیگر..... ۲۱۱
- گفتار اول: تأثیر بیمه بر مسئولیت مدنی..... ۲۱۴
- بند اول: تأثیر پذیر بودن حقوق مسئولیت مدنی از بیمه مسئولیت از نگاه
قضات و صاحب نظران..... ۲۱۵
- الف- دیدگاه های قضایی..... ۲۱۵
- ب- دیدگاه صاحب نظران..... ۲۱۸
- بند دوم: بحث نظری تأثیر بیمه بر مسئولیت مدنی..... ۲۲۲
- الف- تأثیر بیمه بر نظام مسئولیت مدنی و اهداف آن..... ۲۲۵
- ب- تأثیر بیمه بر عملکرد ارکان مسئولیت مدنی..... ۲۳۷
- ج- تأثیر بیمه بر قوانین موضوعه..... ۲۶۱
- بند سوم: آثار بیمه مسئولیت بر حقوق مسئولیت مدنی در مرحله دعوا..... ۲۶۵
- الف- بیمه مسئولیت و تنظیم مقررات آئین دادرسی..... ۲۶۵
- ب- تأثیر بیمه بر دعاوی مسئولیت مدنی..... ۲۶۸
- ج- نقش بیمه بر حقوق مسئولیت مدنی در دعوا..... ۲۷۰
- د- معافیت از مسئولیت یا کاهش آن..... ۲۸۰
- گفتار دوم: تأثیر مسئولیت مدنی بر بیمه..... ۲۸۵
- بند اول: افزایش حق بیمه..... ۲۸۶
- بند دوم: نقش قواعد مسئولیت مدنی در نظام های بیمه ای..... ۲۸۹
- مبحث دوم: آثار بیمه مسئولیت مدنی بر طرفین قرارداد بیمه و شخص ثالث..... ۲۸۹
- گفتار اول: آثار بیمه مسئولیت مدنی بر بیمه گر..... ۲۸۹
- بند اول: مفاد تعهد بیمه گر..... ۲۹۱
- الف- تعهد اصلی بیمه گر..... ۲۹۱
- ب- تعهدات فرعی بیمه گر..... ۲۹۲
- بند دوم: میزان تعهد بیمه گر..... ۲۹۶
- الف- تعیین سقف تضمین..... ۲۹۷

فهرست مطالب □ ۱۳

ب-فرانشیز (کف الزام).....	۲۹۸
گفتار دوم: آثار بیمه مسؤولیت مدنی بر بیمه گذار.....	۲۹۹
بند اول: پرداخت حق بیمه.....	۳۰۰
بند دوم: دادن اطلاعات صحیح به بیمه گر.....	۳۰۰
بند سوم: اعلام تشدید خطر.....	۳۰۱
بند چهارم: اقدامات لازم برای جلوگیری از وقوع خطر نزدیک.....	۳۰۱
بند پنجم: اعلام وقوع حادثه.....	۳۰۲
بند ششم: عدم اقرار به مسؤولیت.....	۳۰۳
بند هفتم: عدم مصالحه با زیان دیده.....	۳۰۵
گفتار سوم: آثار بیمه مسؤولیت مدنی بر اشخاص ثالث زیان دیده.....	۳۰۶
بند اول: ماهیت دعوای زیان دیده علیه بیمه گر.....	۳۰۷
بند دوم: خصوصیات دعوای زیان دیده علیه بیمه گر.....	۳۰۹
الف- حاکم بودن قواعد و محدودیت های دعوای بیمه گذار علیه بیمه- گر.....	۳۰۹
ب- دادگاه صالح.....	۳۱۰
بند سوم: حق مراجعه شخص ثالث زیان دیده به بیمه گر در حقوق انگلیس.....	۳۱۰
الف- حق مراجعه شخص ثالث زیان دیده به بیمه گر بر اساس قانون ۱۹۳۰.....	۳۱۱
ب- حق مراجعه شخص ثالث زیان دیده به بیمه گر بر اساس قانون عبور و مرور جاده ای ۱۹۸۸.....	۳۱۲
ج- حق مراجعه شخص ثالث زیان دیده به بیمه گر بر اساس قانون ۲۰۱۰.....	۳۱۳
د- موارد افتراق قانون ۱۹۳۰ و ۲۰۱۰.....	۳۱۵
جمع بندی.....	۳۱۷
نتیجه.....	۳۱۹
منابع.....	۳۲۴